

Hallintovaliokunta

HE 146/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä kotoutumislain muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa Kuntaliitolta koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kotoutumisen edistämisestä annettua lakia. Muutoksilla selkeytettäisiin viranomaisten tehtäviä ja ajantasaittettaisiin lakiviittauksia. Esityksessä täsmennetään erityisesti Opetushallituksen roolia ja henkilötietojen käsittelyä kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestauksessa sekä ehdotetaan lisättäväksi säännöksiä, jotka koskevat kotoutumisen seuranta, tiedolla johtamista ja kuntaan ohjaamiseen liittyviä tiedonsaantioikeuksia. Lisäksi ehdotetaan teknisiä muutoksia, joilla päivitetään viittaukset perusopetuslain muutoksiin ja täydennetään eräitä korvausten maksamista koskevia säännöksiä.

Suomen Kuntaliitto ry esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

Kuntaliitto pitää esityksen tavoitteita Opetushallituksen roolin ja tiedonkäsitteilyn selkeyttämisestä kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestauksessa pääosin perusteltuina ja tarpeellisina.

Esityksessä täsmennetään myös kotoutumista edistävien palvelujen tiedonsaantioikeutta, jota säädellään kotoutumisen edistämisestä annetun lain 86 §:ssä. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että viranomaisilla on sujuva pääsy tehtäviensä hoitamisessa tarvittaviin asiakastietoihin, jotta palvelut voidaan kohdentaa oikein ja eri viranomaisten päällekkäistä työtä välttää.

Tiedonsaantioikeuksissa tulee huomioida erityisesti kuntien ja työvoimaviranomaisten tietotarpeet sekä niiden rooli palveluiden järjestäjinä. Kotoutumispalveluissa asiakasta voidaan palvella sekä kunnan kotoutumisviranomaisen että työvoimaviranomaisen palveluissa, ja asiakkaat siirtyvät elämäntilanteen mukaan näiden välillä. Tämän vuoksi on olennaista, että

viranomaisten välinen tiedonvaihto on sujuvaa ja tietojen hyödyntäminen mahdollista molemmissa palvelukokonaisuuksissa asiakkaan palvelupolun jatkuvuuden varmistamiseksi.

Tiedonvaihdon kehittäminen tukee kotoutumistoimijoiden yhteistyötä ja asiakkaiden kotoutumista. Liian yksityiskohtaista sääntelyä on kuitenkin syytä välttää, jotta se ei rajoita toimintaa tai lisää hallinnollista työtä. Uudistuksen tavoitteena tulisikin olla asiakkaan oikeuksien ja viranomaisten sujuvan yhteistyön turvaaminen, ei kuntien valtionohjauksen vahvistaminen.

Esityksessä ehdotetaan myös lisättäväksi lakiin uusi pykälä 92, jossa säädetään elinvoimakeskusten, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen sekä Opetushallituksen tiedonsaantioikeuksista. Tiedonsaantioikeuksia rajattaessa on tärkeää varmistaa, että ne koskevat vain niitä tehtäviä, joista kyseiset toimijat on laissa velvoitettu huolehtimaan.

Lisäksi nostamme esiin, että olisi erityisen tärkeää, että myös kunnilla olisi täysimääräiset mahdollisuudet hyödyntää järjestelmän tuottamia tietoja ja tilastoja palvelujen kehittämisen ja toiminnan tiedolla johtamisen tueksi.

SUOMEN KUNTALIITTO

Maija Lehtimaa

Maahanmuutto- ja kotoutumisasiantuntija